

Onderwerp	Nota Verbonden Partijen 2021		
Nummer	Z/21/013909 / D/21/017868	Datum publicatie	30 april 2021
	Portefeuillehouder	Wethouder Becht	Contactpersoon Symke Haverkamp

Gevraagd besluit

De raad besluit

1. De Nota verbonden partijen 2014 in te trekken;
2. De Nota verbonden partijen 2021 vast te stellen.

Publiekssamenvatting

In de Nota verbonden partijen 2021 wordt een algemeen kader gegeven hoe de gemeente Woerden omgaat met verschillende samenwerkingsvormen, zoals bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en besloten vennootschappen. De nota richt zich op het besluit tot samenwerking en keuze uit verschillende vormen van samenwerking, de juiste omgang met verschillende verbonden partijen (*good governance*) en de mogelijkheden tot sturing op verbonden partijen door de raad.

Procedure

Deadline indiening technische vragen	Woensdag 26 mei	Beantwoording technische vragen	Maandag 31 mei
Behandelaar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politieke Avond 3 juni --> raadsvergadering 24 juni of 2. Politieke Avonden 3 juni en 17 juni --> raadsvergadering 24 juni 		

Suggestie gespreksonderwerpen

1. Is de Nota verbonden partijen een bruikbaar kader voor de gemeenteraad? En biedt deze nota praktische handvatten voor de wisselwerking met verbonden partijen?
2. Welke formele en informele invloed heeft de gemeenteraad en welke concrete sturingsinstrumenten zijn hiervoor beschikbaar?
3. Welke (concrete) aanvullende afspraken kunnen worden gemaakt over een goede wisselwerking tussen gemeentebestuur en verbonden partijen?
4. Eén van de redenen dat de nota in maart 2020 niet kon worden vastgesteld, was het ontbreken van een paragraaf over de mogelijkheden van wijziging van de samenwerkingsrelatie (bij gewijzigde inzichten). Wordt hier voldoende invulling aan gegeven?

Opmerkingen

De Nota verbonden partijen 2021 is een omvangrijke en beschrijvende tekst. Hoofdstukken 1 t/m 4 gaan over de zakelijke of juridische kant van verbonden partijen. In deze hoofdstukken wordt voornamelijk gericht op het houden van 'grip' op verbonden partijen. Hoofdstuk 5 gaat daarentegen over de 'wisselwerking' tussen verbonden partij, college en gemeenteraad. Daarin wordt ook een groot aantal uitgangspunten genoemd die door de gemeente gehanteerd zouden worden. Veel van deze uitgangspunten zijn nog niet concreet en daardoor moeilijk in de praktijk te brengen. Als het gaat om de rol van de raad, heeft de griffie eind 2019 in enige mate gereflecteerd op de concept-Nota verbonden partijen.

Samenvatting

Onderstaande tekst geeft een beknopte samenvatting van de verschillende hoofdstukken. Daarbij wordt met name gekeken naar de rol van de gemeenteraad.

- Hoofdstuk 1 (Inleiding) betreft een uiteenzetting van redenen waarom samen te werken in een verbonden partij en geeft een (juridische) begripsafbakening.
- Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de soorten verbonden partijen en via een stappenplan van afwegingen wordt uitgelegd hoe de keuze om al dan niet deel te nemen aan een verbonden partij wordt gemaakt.
- Hoofdstuk 3 is een uitgebreide verhandeling over de 'governance' (de politiek-bestuurlijke inrichting) van de diverse vormen van verbonden partijen.
- Hoofdstuk 4 geeft een zeer uitgebreide uitleg over onder welke omstandigheden kan worden besloten om uit een verbonden partij te stappen.
- In hoofdstuk 5 komt de wisselwerking met verbonden partijen uitgebreid aan bod. Daarbij wordt gesteld dat de wezenlijke inhoudelijke betrokkenheid van raadsleden bij de werkzaamheden van verbonden partijen vaak nog te beperkt is. Wat volgt is een basale uitleg van de taken van verbonden partijen (uitvoering van beleid) en dat vanuit die taakopvatting het college verantwoordelijk is voor de relatie met een verbonden partij. Daarbij wordt aangegeven dat het college zowel over de uitvoering van taken die zijn belegd bij een verbonden partij als over de relatie met een verbonden partij zelf verantwoording aflegt aan de raad. Vervolgens wordt aangegeven dat de invloed van de raad met name een formeel karakter heeft, maar dat de kaderstellende bevoegdheid lastig is, omdat in de regionale samenwerking met andere gemeente(raden) juist in gezamenlijkheid koers moet worden gegeven aan een verbonden partij. Voor veel concurrentie van lokale vraagstukken is daarbij geen ruimte.

Uit de beschreven sturingsinstrumenten spreekt dat van directe sturing weinig sprake is. Het college geeft een aantal 'handvatten' voor de wisselwerking:

- 'Breng focus aan en hou dat vol'. Geadviseerd wordt om vooral de zogenoemde 'uitgangspuntennota's (voorafgaand aan een begrotingsproces) te agenderen en dat de raad zich vooral richt op de maatschappelijk meest relevante verbonden partijen;
- 'Nodig uit tot gesprek'. Uit de geformuleerde uitgangspunten in deze paragraaf komt weinig 'gesprek' tot uitdrukking en vindt (wederom) de nodige herhaling plaats (verdiep je in de verbonden partij, focus je op de verbonden partijen met het hoogste risicoprofiel, attendeer het college op zijn actieve informatieplicht en evalueer de verbonden partijen periodiek. Het college adviseert de raad echter ook om verbonden partijen om een inhoudelijke beleidsevaluatie van de uitvoering van door de raad vastgestelde beleidskaders te vragen.

Raadsacademie Wisselwerking gemeenschappelijke regelingen

Op 20 mei 2021 hebben de gemeenteraden van Woerden en Oudewater een raadsacademie over wisselwerking met gemeenschappelijke regelingen bijgewoond. Naar aanleiding van een inspirerend verhaal van prof. drs. Jacques Wallage hebben raadsleden en fractieassistenten samen met vertegenwoordigers van gemeenschappelijke regelingen gesproken over de wisselwerking. Bij het beoordelen van de Nota verbonden partijen en de genoemde uitgangspunten,

kan gebruik gemaakt worden van de conclusies en aanbevelingen die uit deze gesprekken naar voren zijn gekomen en van [het rapport over 'Wisselwerking' van de Raad voor het openbaar bestuur](#) (Rob) en de uitleg van de heer Wallage hierover op 20 mei.

Het gaat om de volgende aanbevelingen:

1. Maak het gesprek over verbonden partijen politiek. Vraag je als raad te allen tijde af welke invloed beleidskeuzes hebben op de inwoners van Woerden;
2. Kijk door de techniek heen. De formele (juridische) procedures moeten een ondersteuning zijn voor de inhoud;
3. Vraag om verantwoording. Het bestuur van gemeenschappelijke regelingen en het college kunnen ook buiten de reguliere procedures hun keuzes verantwoorden;
4. Verbonden partijen zouden het als hun verantwoordelijkheid moeten zien de gemeenteraad de kans te geven op tijd en goed voorbereid het beleid te beïnvloeden;

Daaruit volgen de volgende concrete suggesties:

1. Vraag de agendacommissie jaarlijks in mei een **gehele Politieke Avond vrij te houden** voor de bespreking van zienswijzen op de jaarstukken van gemeenschappelijke regelingen;
2. Vraag de DB- of AB-leden vanuit het college (dan wel de gemeenteraad) **terug te koppelen over de AB- en DB-vergadering aan de raad**. Wanneer er weinig speelt kan dat schriftelijke (via een memo of raadsinformatiebrief), wanneer er veel speelt kan een memo mondeling worden toegelicht tijdens een Politieke Avond. Nodig hiervoor indien nodig ook afgevaardigden van de gemeenschappelijke regeling uit. Vraag de griffie hierop toe te zien;
3. Stel per gemeenschappelijke regelingen **één of twee raadsrapporteurs** aan die de regeling in de gaten houden en hierover verslag doen aan de gemeenteraad. Een overweging is om dit samen met andere gemeenteraden te organiseren en het 'rapporteurschap' te verdelen. Vanuit praktische overwegingen kan eerst een start worden gemaakt met rapporteurs binnen alleen de Woerdense raad;
4. Zorg wanneer **een nieuwe directeur wordt geworven** voor een gemeenschappelijke regeling dat dit iemand is die zorg wil dragen voor het goed informeren van de gemeenteraden en voor het inbedden van het democratische gehalte.

Om bovenstaande suggesties tot uitvoering te brengen, is het nodig hier een concrete afspraak over te maken en dus om een duidelijke opdracht te geven aan het college (en de griffie). Hetzelfde geldt voor de in de nota genoemde 'uitgangspunten', zoals het periodiek evalueren van de deelname aan een gemeenschappelijke regeling en het opstellen van een startnotitie. Er staan veel punten in de nota die nu (nog) niet (meer) worden uitgevoerd.

De accounthouders van de gemeenschappelijke regelingen in de ambtelijke organisatie hebben aangegeven samen met de griffie te willen meedenken over een betere informatievoorziening voor de gemeenteraad.

Datum	Hyperlinks	
26 maart 2020	Politieke Avond	Nota verbonden partijen 2020 Op 26 maart 2020 heeft de gemeenteraad tijdens de Politieke Avond gesproken over de herziene Nota verbonden partijen. Tijdens deze bespreking werd geconcludeerd dat het raadsvoorstel nog niet rijp voor behandeling was. Vanuit de fracties kwamen de volgende verzoeken: - Verzoek aan het college om een paragraaf aan de nota toe te

		<p>voegen over de mogelijkheden van wijziging van de samenwerkingsrelatie (bij gewijzigde inzichten);</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verzoek aan het college om de paragraaf in het raadsvoorstel over 'Wat willen we bereiken' uit te breiden om de reeds beantwoorde technische vragen te integreren in de stukken; - Verzoek aan de agendacommissie om een aangepast raadsvoorstel te betrekken bij het voorstel over keuzes over de waarden van Woerden en de Omgevingsvisie. <p>Update: het waardenkader is op 25 juni 2020 door de gemeenteraad vastgesteld.</p>
27 november 2014	Raadsvergadering	<p>Nota verbonden partijen 2014</p> <p>Op 27 november 2014 heeft de gemeenteraad de Nota verbonden partijen vastgesteld.</p> <p>Op 19 november is het raadsvoorstel besproken tijdens de Commissie middelen. Daarvoor is destijds deze annotatie geschreven.</p>

Regelgeving	
Naam en link	Relevante artikelen en informatie
<p>Art. 147, tweede lid en art. 108, Gemeentewet</p>	<p>Art. 108</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente wordt aan het gemeentebestuur overgelaten. 2. Regeling en bestuur kunnen van het gemeentebestuur worden gevorderd bij of krachtens een andere dan deze wet ter verzekering van de uitvoering daarvan, met dien verstande dat het geven van aanwijzingen aan het gemeentebestuur en het aan het gemeentebestuur opleggen of in zijn plaats vaststellen van beslissingen, slechts kan geschieden indien de bevoegdheid daartoe bij de wet of krachtens de wet bij provinciale verordening is toegekend. 3. Onverminderd het bepaalde in de artikelen 110, vijfde lid, 119, vierde lid en 120, tweede lid, worden de kosten, verbonden aan de uitvoering van het tweede lid, voor zover zij ten laste van de betrokken gemeenten blijven, door het Rijk aan hen vergoed. <p>Art. 147, tweede lid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeentelijke verordeningen worden door de raad vastgesteld voor zover de bevoegdheid daartoe niet bij de wet of door de raad krachtens de wet aan het college of de burgemeester is toegekend. 2. De overige bevoegdheden, bedoeld in artikel 108, eerste lid, berusten bij de raad. 3. De overige bevoegdheden, bedoeld in artikel 108, tweede lid, berusten bij het college, voor zover deze niet bij of krachtens de wet aan de raad of de burgemeester zijn toegekend.